

**Lausunto Tampereen seudun työllisyysalueen vuoden 2027
talousarvioesitysluonnokseen, maksuosuusarvioon vuodelle 2027 sekä osittaiseen
aiheuttamisperusteiseen laskutukseen siirtymiseen**

Kunnanhallitus 17.08.2026 § 145
98/14.07.00/2026

Valmistelija

Hallintojohtaja, puh. 040 091 5660

Tampereen kaupungin elinvoima- ja osaamislautakunnan työllisyysjaosto pyytää yhteistoiminta-alueensa kunnilta lausuntoja Tampereen seudun työllisyysalueen vuoden 2027 talousarvioesitysluonnoksesta, maksuosuusarvioista vuodelle 2027 sekä aiheuttamisperusteiseen laskutukseen siirtymisestä koskien työvoimaviranomaisen myöntämiä tukia ja korvauksia vuoden 2027 alusta lukien. Lausunnot on pyydetty toimittamaan 21.8.2026 mennessä.

Kuhmoisten kunta lausuu asiasta seuraavaa:

Työllisyysalueen vuoden 2027 talousarvioesitysluonnoksessa toimintamenot ovat 71,4 milj. euroa, mikä on lähes 4 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2026 talousarviossa. Kuntatalous on kokonaisuudessaan haastavassa tilanteessa. On hyvä, että talouden tasapainotus on ollut työllisyysalueen talousarviolaadinnan keskeinen lähtökohta. Talouden sopeuttamisella, toiminnan tehostamisella ja tuloksellisuuden parantamisella tulisi kuitenkin olla suurempi kuntien maksuosuutta alentava vaikutus.

Kuhmoisten kunnan arvioitu maksuosuus vuodelle 2027 on 193.699 euroa. Vuonna 2026 kunnan maksuosuus oli 214.378 euroa.

Vuoden 2026 vuosisuunnitelmaan on kirjattu, että kuluvan vuoden aikana selvitetään aiheuttamisperiaatteen käyttöönottoa maksuosuuksien laskutuksessa. Vastuukunta on selvittänyt tietojen saatavuutta aiheuttamisperusteisen laskutuksen käyttöönotossa. Tehdyn selvityksen perusteella esitetään, että vuoden 2027 laskutuksessa kuntakohtaisiin toteumiin perustuvaan laskutukseen siirrytään työvoimaviranomaisen maksamien tukien ja korvausten osalta (palkkatuki, yli 55-vuotiaiden työllistämistuki, starttiraha, harkinnanvarainen kulukorvaus, matka- ja yöpymiskustannusten korvaus sekä työolosuhteiden järjestelytuki), edellyttäen että tiedot ovat raportoitavissa valtion yleisestä avustusjärjestelmästä ja kirjanpidosta. Kuntakohtainen kohdennus perustuu tukea tai korvausta saavan tai tuella työllistettävän henkilön kotikuntatietoon. Muut työllisyysalueen kustannukset kohdennetaan normaalin kustannustenjakomallin mukaisesti; 50 % kustannuksista jaetaan laajan työttömyyden suhteessa ja 50 % kustannuksista jaetaan työikäisten määrän suhteessa. Talousarviovuotta seuraavan vuoden alussa maksuosuudet tasataan vastaamaan toteutuneita edellisen vuoden toteutuneita kustannuksia.

Kuhmoisten kunta pitää työllisyysalueen vuoden 2027 talousarvioesityksen budjetin muutoksia oikean suuntaisena. Työllisyysalueen sopeutustoimenpiteet ja -tavoitteet näkyvät esityksessä oikean suuntaisina. Kustannusten kehitys on materiaalien ja palveluiden osalta hyvin maltillista ja henkilöstökulujen kasvu on maltillista huomioiden pakolliset TES-korotukset. Työllisyysalueen palveluverkon tulee olla jatkossa kokonaisuudessaan järkevän kokoinen ja palvelutarpeen huomioiva. Palvelutarpeen huomioinnissa tulee kiinnittää huomioita myös pienempien ja reunakuntien tarpeisiin, eikä palveluita tule kokonaan keskittää vain muutamaan suurempaan yksikköön.

Kuhmoisten kunta katsoo edelleen, että työllisyysalueen tulisi päästä kuntien maksuosuuksissa lähemmäs valtionosuusrahoituksen tasoa, jolloin kuntien rahoittama osuus pienenesi. Työllisyysalueen maksuosuuksien ja kunnan valtionosuuksien välillä on edelleen merkittävä vaje, joka on tosiasiallisesti kasvanut vuoden 2025 toteumien ja 2026 ennusteiden pohjalta. Kuhmoisten kunta pitää tärkeänä, että vuoden 2027 aikana ei tulisi lisämäärärahatarpeita ja mahdolliset talousarvion alitukset hyvitetään kunnille täysimääräisesti.

Kuhmoisten kunta kritisoi osittaisen aiheuttamisperusteisen laskutuksen käyttöönoton valmistelua. Työllisyysalue pyytää lausuntoa asiasta, jota ei ole käsitelty huolellisesti työllisyysalueen osallistujakuntien viranhaltijoiden kesken. Aiheuttamisperusteen muutoksesta ei ole esitetty laajempaa laskelmaa pohjautuen uusimpiin saatavilla oleviin tietoihin. Lausuntoaineisto ei sisällä arviota, miten kuntakohtaisiin toteumiin perustuva laskutus vaikuttaisi kunnan maksuosuuteen. Esitetty malli asettaisi kunnat eriarvoiseen asemaan, eikä tosiallisesti huomioi kustannusten aiheuttamisperiaatetta kuin pintapuoleisesti. Aiheuttamisperusteenalaiset kustannukset on myös valittu siten, että ne suosivat joitakin kuntien enemmän kuin toisia. Toisaalta aiheuttamisperusteen mukaisista kuluista on jätetty kokonaan pois esimerkiksi toimitilakulut, jotka olisi mahdollista kohdistaa suoraan kuntien laskutusten perusteella. Koska vaihtoehtoista mallia ei ole esitetty, on haasteellista arvioida aiheuttamisperusteisten kustannusten vaikutuksia kuntakohtaisesti.

Lausuntopyyntö ja talousarvioesitysluonnos vuodelle 2027 ovat oheismateriaalina.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Sami Ylipihlaja
Ehdotus	Kunnanhallitus päättää antaa lausuntopyyntöön selosteosan mukaisen lausunnon.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.